

Beleidskader financiering Zorg, welzijn, kunst, cultuur, toerisme en duurzaamheid 2025

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De gemeente Gooise Meren verstrekt financiering op het gebied van Zorg & Welzijn, Kunst, cultuur, Toerisme & Duurzaamheid. Met het financieel beleid ondersteunt de gemeente Gooise Meren bewoners initiatieven, verenigingen of organisaties bij het ondernemen van activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen. We spreken hier over financiering, omdat de gemeente Gooise Meren over meer financiële instrumenten beschikt, dan alleen het subsidie instrument om deze financiering te realiseren.

Het uitgangspunt is dat alleen activiteiten of diensten gefinancierd worden die duidelijk bijdragen om gewenste maatschappelijke doelstellingen/effecten te bereiken. De gemeente zoekt een antwoord op de veranderende dynamiek in de samenleving waarin zij een balans zoekt tussen sturing, gelijkwaardig partnerschap en loslaten. Daarbij wil de gemeente Gooise Meren meer ruimte bieden aan maatschappelijk geïnitieerde initiatieven en activiteiten van inwoners en maatschappelijke organisaties. Het beleidskader financiering 2025 stelt de gemeente in staat om hierop te sturen.

1.2 Beleidskader financiering

Het beleidskader financiering heeft als uitgangspunt dat de financiering meerjarig is, tenzij er redenen zijn om hier van af te wijken. Het betreft het verstrekken van financiering op het terrein van welzijn, zorg, kunst, cultuur, toerisme & duurzaamheid. Daaronder valt ook gezondheid, jeugd en inwonerp participatie. De speerpunten op deze beleidsterreinen overlappen elkaar in een aantal gevallen. Dat betekent dat de activiteiten waarvoor financiering wordt verleend meerdere beleidsterreinen kunnen raken.

Het beleidskader financiering bestaat uit drie onderdelen van waaruit de gemeente kan sturen: het Inhoudelijk kader, het Wegingskader en het Instrumentarium. In het Inhoudelijke Kader wordt beschreven voor welke specifieke beleidsdoelstellingen financiering kan worden ingezet. In het Wegingskader benoemen we de kernwaarden waaraan elke financieringsaanvraag getoetst wordt om vast te stellen in welke mate de aanvraag hier aan voldoet. Bij het instrumentarium worden (nieuwe) financieringsvormen beschreven die (beter) bijdragen aan de realisatie van inhoudelijke doelstellingen.

1.3 Dialoog

Wij willen als gemeente op basis van het beleidskader financiering met organisaties in dialoog over de uitvoering van de activiteiten en de accenten die daarin worden gelegd. Voor alle financiële relaties geldt dat we op basis van het Inhoudelijke kader en het Wegingskader een afweging kunnen maken of de financiering wordt verleend en/of de relatie wordt voortgezet. De gemeente Gooise Meren betreft daar waar mogelijk adviezen van inwoners bij de uitvoering van het financieel beleid. Afhankelijk van de ontwikkelingen zijn ook situaties denkbaar waarin inwoners (mee)beslissen over inzet van financiering.

1.4 Samenhang

Het beleidskader financiering sluit aan op het gemeentelijk beleid op diverse terreinen en vormt het kader waarin de gemeente aangeeft voor welke beleidsdoelen financiering wordt ingezet, welke resultaten de gemeente wil bereiken en welke randvoorwaarden daarbij gelden. Het beleidskader financiering sluit aan op het eerder ingezette beleid in het Sociaal Domein en Duurzaamheid.

Naast het beleidskader financiering geldt de door de gemeenteraad vastgestelde Algemene Subsidieverordening gemeente Gooise Meren 2018, de gemeentelijke inkoopvoorwaarden en het beleid t.a.v. garantieverstrekkingsleningen.

Financiering kan door het college worden verstrekt, binnen de financiële kaders die jaarlijks door de gemeenteraad met het vaststellen van de gemeentebegroting worden bepaald.

De bezuinigingen die worden gerealiseerd in de gemeente Gooise Meren laat het verstrekken van financiële middelen niet ongemoeid. Het beleidskader financiering beoogt te kunnen meebewegen binnen de financiële kaders en de opgelegde taakstelling.

1.5 Integriteit

Bij het verstrekken van financiële middelen staat het publieke belang voorop en is integriteit een belangrijke voorwaarde. Daarbij gaat het om aspecten als onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, dienstbaarheid en zorgvuldigheid. We waken bij de verstrekking voor belangenverstrengeling en toetsen of de

onafhankelijkheid van de gemeente in het geding kan komen. Ook mogen doelen en/of activiteiten waarvoor financiering wordt aangevraagd niet in strijd zijn met de wet, de openbare orde of het algemene belang.

1.6 Integrale afspraken

De gemeente stuurt integraal op maatschappelijke effecten en prestatiedoelstellingen, zoals opgenomen in de programmabegroting. Met samenwerkende geldontvangers worden integrale afspraken gemaakt over de resultaten die zij gaan realiseren die bijdragen aan de beoogde maatschappelijke effecten en prestatiedoelstellingen. De uitvoering wordt gemonitord en de uitkomsten gemeten.

1.7 Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken stellen we de behoeften van mensen centraal. We gaan uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de samenleving en de gemeente. Dat betekent dat we organisaties de ruimte en het vertrouwen geven om activiteiten vorm te geven op een manier die aansluit bij de vraag in de samenleving. Organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor een goede uitvoering en kwaliteit van de gefinancierde activiteiten. In de regels die we voor de financiering opstellen (in het inhoudelijk kader) benadrukken wij deze eigen verantwoordelijkheid. Dat betekent dat we sturen op hoofdlijnen.

2 Inhoudelijk kader

Het inhoudelijk kader bestaat uit drie delen. In deel A (hoofdstuk 3) worden de doelstellingen beschreven op het gebied van zorg en welzijn. In deel B (Hoofdstuk 4) worden doelen beschreven op gebied van kunst, cultuur en toerisme. In deel C (Hoofdstuk 5) worden doelen beschreven op het gebied van duurzaamheid.

2.1 Prioritering bij inhoudelijke doelstellingen

De gemeente Gooise Meren geeft prioriteit in haar inhoudelijke doelstellingen op basis van een drietal categorieën. Bij de categorieën a, b en c is de gemeente bereid om financiering in te zetten:

- a) De gemeente is wettelijk verplicht de doelstelling(en) te realiseren.
- b) De gemeente geeft hoge prioriteit en wil dit desnoods (geheel) zelf bekostigen.
- c) De gemeente vindt het belangrijk, maar wil alleen optreden als medefinancier.
- d) De gemeente wil stimuleren en/of faciliteren, maar wil niet bekostigen.

Bij de categorieën b en c wordt met het beoogde maatschappelijke effect als uitgangspunt het gesprek aangegaan met aanbieders én inwoners over wat er nodig is om dit te bereiken en waaraan de gemeente kan zien of dit bereikt wordt.

3 A Zorg en Welzijn

3.1 Het versterken van de inclusieve samenleving

Inclusie is de situatie waarin iemand geen obstakels ervaart om mee te kunnen doen aan de samenleving. Dit betekent dat iedereen ongeacht zijn achtergrond of huidige situatie er als vanzelfsprekend bij hoort. Het gaat hierbij nadrukkelijk over insluiting van alle mensen, niet alleen mensen met een beperking of 'achtergestelde groepen'. De gemeente Gooise Meren streeft naar een toegankelijke samenleving voor en met alle inwoners op basis van gelijkwaardigheid. Dit betekent ook dat er geen groepen zijn die systematisch buiten de boot vallen als het gaat om wonen, arbeid, zich kunnen verplaatsen, recreëren en andere vormen van participatie.

Maar iedereen moet ook mee kunnen doen. Meedoen is niet voor iedereen vanzelfsprekend want de samenleving werpt (soms) bewust of onbewust drempels op. Om dit te realiseren, stimuleren en faciliteren we een samenleving waarin drempels die inwoners met beperkingen ervaren, worden weggenomen of waarin drempels overbrugbaar worden gemaakt. Wij ondersteunen initiatieven die ertoe bijdragen dat fysieke of mentale drempels in de samenleving worden voorkomen, gesignaleerd of opgelost. Daarbij willen we zoveel mogelijk de kennis van ervaringsdeskundigen benutten.

Het versterken van een inclusieve samenleving is niet alleen een taak van de gemeente, maar ook van inwoners, ondernemers, organisaties en aanbieders. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om de omgeving zodanig te veranderen dat alle inwoners kunnen meedoen.

Met het beleidskader financiering zet de gemeente in op het versterken van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een toegankelijke samenleving. Algemene voorzieningen worden zoveel mogelijk toegankelijk gemaakt voor inwoners met en zonder beperkingen. Bewustwording is de motor voor het realiseren van een inclusieve samenleving. Daarom zetten wij financiële middelen in voor het bevorderen van dialoog en bewustwording over het belang van toegankelijkheid en de manier waarop we rekening kunnen houden met mensen met een beperking.

We richten ons daarbij niet alleen op kwetsbare inwoners maar nadrukkelijk ook op inwoners die anderen helpen (bijvoorbeeld mantelzorgers en vrijwilligers). Wij willen hen ook beter in staat stellen om zich in te zetten voor anderen en voor de samenleving.

In het beleid t.a.v. het sociaal domein hebben we onze visie beschreven op de inrichting van een samenhangend stelsel van algemeen toegankelijke basisvoorzieningen in Gooise Meren, als ook de vormgeving van sociale wijknetwerken waarin professionals binnen het zorgdomein en het sociaal domein met elkaar samenwerken rondom de vraag van de inwoner. Het sociale wijknetwerk draagt eraan bij dat signalen en problemen op tijd kunnen worden opgepakt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

Basisvoorzieningen ondersteunen en versterken de eigen mogelijkheden van inwoners om zelfstandig te leven en om dit vol te houden als zij (tijdelijk) hun vragen niet zelf kunnen oplossen. De ondersteuning bestaat uit lichtere vormen van professionele en informele steun met een preventieve, activerende en signalerende functie.

De ondersteuning bestaat uit de volgende diensten: informatie & advies, verschillende vormen van cliëntondersteuning en sociaal-culturele activiteiten gericht op ontmoeting, activering en verbinding in de wijk. We sturen erop dat inwoners hun ondersteunings-vragen zo veel mogelijk snel, laagdrempelig en eenvoudig kunnen oplossen met behulp van ondersteuning uit de basisvoorzieningen. Dit is niet alleen gunstig voor inwoners maar draagt ook bij aan kostenbeheersing.

3.2 Versterken van de sociale samenhang en leefbaarheid in de wijk

Ons uitgangspunt is een inclusieve en betrokken samenleving. Het zijn de wijkbewoners zelf die de onderlinge betrokkenheid en leefbaarheid in de wijk realiseren. Activiteiten die daarbij passen zijn vooral effectief als deze voortkomen uit initiatief van bewoners en vrijwilligers in de gemeente, op stadsniveau en in buurten en wijken. We zetten daarom in op het eigen initiatief en de eigen kracht van wijkbewoners en willen we voorwaarden scheppen voor ontmoeting en verbinding in de wijk. Om de collectiviteit te benadrukken gaan wij uit van het actief bijdragen aan samen redzaamheid. Het professionele netwerk heeft de taak om een verbindende en versterkende rol te spelen in de wijk.

Bij de verstrekking van financiële middelen gaan we uit van de behoefte die er leeft in de wijk aan ontmoeting, activering, ontwikkeling en betrokkenheid. We houden daarbij ruimte voor nieuwe initiatieven die inspelen op de actuele vraagstukken. Wij zoeken nadrukkelijk de samenhang met andere verwante gemeentelijke beleidsterreinen en richten ons op het versterken van de sociale samenhang en leefbaarheid in de wijk.

3.3 Ondersteunen van zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare inwoners

Gemeente Gooise Meren stelt de behoefte van haar inwoners en het stimuleren van zelfredzaamheid centraal. Voor de kwetsbare inwoner voert de gemeente regie op een samenhangend resultaatgericht ondersteuningsaanbod dat is afgestemd op het individuele leven en mogelijkheden, met ruimte voor eigen regie en zelf oplossend vermogen.

Beleidsdoel 1: Het realiseren van een toegankelijk en samenhangend aanbod van informatie en advies en onafhankelijke cliëntondersteuning.

1. Onder cliëntondersteuning verstaan we de onafhankelijke ondersteuning van inwoners bij het maken van een keuze of het oplossen van vragen. Cliëntondersteuning heeft regieversterking tot doel en helpt inwoners om weer grip te krijgen op hun leven.
2. Het versterkt de mogelijkheden van inwoners om op eigen kracht of met behulp van het eigen sociale netwerk beperkingen in het dagelijkse leven op te lossen.
3. Cliëntondersteuning is gericht op alle levensterreinen en omvat naast informatie en advies, vraagverheldering, hulp bij het organiseren van ondersteuning en het verlenen van kortdurende ondersteuning¹. Hulp bij het regelen van zorg houdt ook in dat cliënt-ondersteuners inwoners kunnen bijstaan bij het voorbereiden en aanvragen van een individuele voorziening bij Wijzer.

Beleidsdoel 2: Het bevorderen en versterken van preventie en tijdige signalering van kwetsbare inwoners

We versterken de samenwerking rondom kwetsbare inwoners door zorg en welzijn in de wijk met elkaar te verbinden in sociale wijknetwerken. We willen hiervoor geen nieuwe structuur neerzetten maar uitgaan van de bestaande situatie en die versterken. In het wijknetwerk werken verschillende disciplines samen binnen het sociale en het medische domein. Met het wijknetwerk bieden we een vangnet voor kwetsbare inwoners.

Beleidsdoel 3: Het bieden van mantelzorgondersteuning aan mensen die intensief voor hun naaste zorgen

Gemeente Gooise Meren wil inwoners ondersteunen die voor elkaar zorgen en mantelzorg verlenen. Mantelzorgers moeten dit kunnen doen op een manier die aansluit bij de eigen mogelijkheden én bij de behoeften en mogelijkheden van de zorgvrager.

Wij vinden het belangrijk dat mantelzorgers zelf ook kunnen blijven meedoen aan de samenleving en wij stemmen het ondersteuningsaanbod daarop af.

Beleidsdoel 4: Het bieden van ondersteuning als inwoners hun vragen niet meer zelf of met hun omgeving kunnen oplossen.

1. Uitgangspunt voor ondersteuning is dat de zorg gericht is op het versterken van de eigen kracht van inwoners én hun omgeving. Wij verwachten van organisaties dat zij aansluiten bij de behoeften, de eigen mogelijkheden en het zelf oplossend vermogen van inwoners. Daar waar mogelijk wordt ingezet op het versterken van de eigen kracht van inwoners.
2. Wij verwachten van organisaties dat zij hun diensten en voorzieningen zoveel mogelijk toegankelijk maken voor diverse doelgroepen en dat zij kansen creëren voor sociaal contact tussen cliënten. Dat betekent dat ondersteuning waar mogelijk in groepsverband wordt aangeboden in plaats van individueel. Daarmee kunnen we (verder) isolement tegengaan en ontstaan duurzame vormen van ondersteuning doordat de onderlinge betrokkenheid tussen deelnemers wordt gestimuleerd.
3. Professionele en informele vormen van ondersteuning vullen elkaar aan. Bij de ondersteuning van inwoners willen we de inzet van ervaringsdeskundigen intensiveren en verbreden. Ervaringsdeskundigen bereiken kwetsbare inwoners soms beter en maken de ondersteuning toegankelijker. Zij bieden, evenals zelfhulpgroepen en andere vormen van lotgenotencontact, inzicht in de eigen situatie en kunnen daarmee bijdragen aan het versterken van de eigen regie.

Beleidsdoel 1: Het bevorderen van ontmoeting en verbinding in de wijk

1. Wij vinden het belangrijk dat er in de wijk ontmoetingsplaatsen bestaan die aansluiten bij de behoeften van de wijkbewoners. Multifunctioneel gebruik is daarbij het uitgangspunt.
2. De inzet van het professionele ondersteuningsnetwerk in de wijk is gericht op het leggen van verbindingen tussen wijkbewoners onderling en tussen organisaties (professioneel, vrijwilligers en ondernemers) in de wijk. Doel is om met elkaar de sociale cohesie en leefbaarheid in de wijk te versterken. De gemeente ondersteunt een aanbod van (sociaal culturele) activiteiten dat is afgestemd op de behoeften van inwoners in de wijk en dat zoveel mogelijk toegankelijk wordt gemaakt voor verschillende doelgroepen met een ondersteuningsvraag.
3. Wij stimuleren educatieve en preventieve projecten die bijdragen aan sociale cohesie en veiligheid in de directe leefomgeving.

Beleidsdoel 2: Het ondersteunen van vrijwilligerswerk en bewonersinitiatieven in de wijk

1. Wij stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven (verenigingen, vrijwilligerswerk, buurtinitiatieven) die gericht zijn op het realiseren van leefbare wijken en het versterken van de sociale samenhang in de buurt.
2. Wij vinden het belangrijk dat inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om zich vrijwillig in te zetten op een manier die past bij hun interesses en mogelijkheden. Er is specifiek aandacht voor de ondersteuning van vrijwilligers met een beperking en voor de ondersteuning van zorgvrijwilligers.

Beleidsdoel 3: Het bevorderen van zelfstandig wonen in de wijk

Wij willen er voor zorgen dat inwoners met beperkingen zelfstandig kunnen blijven wonen in de wijk. Daarvoor is het belangrijk dat diensten efficiënt in de wijk georganiseerd zijn en dat ondersteuning dicht bij huis, zo nodig aan huis geboden kan worden. We ondersteunen voor dit doel diensten die het zelfstandig wonen en meedoen in de wijk mogelijk maken. Een voorbeeld daarvan zijn informele diensten in en om het huis.

3.4 Bevorderen van een optimale gezondheid

Gemeente Gooise Meren wil een gezonde(re) leefstijl bevorderen met speciale aandacht voor de jeugd en het bewaken van de gezondheid van ouderen. Daarbij zullen we steeds een beroep doen op eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid en ons vooral richten op de omstandigheden: deze zullen de gezonde keuzen moeten bevorderen en de ongezonde keuzen ontmoedigen.

Beleidsdoel 1: Stimuleren van bewustzijn en gedragsverandering op het gebied van gezondheid

De gemeente stimuleert en faciliteert activiteiten die bijdragen aan bewustzijn en gedragsverandering op het gebied van gezondheid. Bijvoorbeeld het stimuleren van sport, terugdringen alcohol en drugsgebruik.

3.5 Gunstige uitgangspositie voor de jeugd

De gemeente richt zich met name op de groep (kwetsbare) jongeren die extra ondersteuning nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen. Daarbij zijn de competenties van de jeugd het uitgangspunt. Hierbij valt te denken aan het leren samenwerken, het ontwikkelen van sociale vaardigheden, algemene ontwikkeling, het krijgen van structuur, de regels van de samenleving volgen en meedoen in die samenleving. Ouders zijn in principe verantwoordelijk voor de wijze waarop hun kinderen opgroeien.

Naast scholen spelen vele informele opvoeders met wie een kind te maken heeft een belangrijke aanvullende rol. Gemeente Gooise Meren ziet het aldus als haar taak om aandacht te schenken aan de ondersteuningsbehoeften van kwetsbare ouders en jeugdigen, maar ook op het versterken van een positieve sociale opvoed- en opgroeiomgeving.

Beleidsdoel 1: Bieden van ondersteuning aan met name kwetsbare kinderen en jongeren en het versterken van de eigen kracht van opvoeders en hun omgeving

1. De gemeente ondersteunt activiteiten die gericht zijn op de ondersteuning van met name de groep kwetsbare kinderen en jongeren.
2. De gemeente faciliteert en stimuleert activiteiten gericht op het versterken van de eigen kracht van opvoeders en hun omgeving.

Beleidsdoel 2: Het tot stand brengen van aansprekende vormen van jongerenparticipatie

De gemeente stimuleert jongerenparticipatie door activiteiten te faciliteren voor jongeren binnen de gemeente. Van belang is dat aansluiting bestaat op hun interessesfeer, ook op gebied van cultuuruitingen en culturele ontmoetingen.

4 B Kunst, cultuur en toerisme

De gemeente wil de inwoners stimuleren om passief en actief te genieten van de kunst, cultuur en historie in de kernen van Gooise Meren. We streven naar een veelzijdig kunst- en cultuuraanbod dat een breed publiek bereikt. Cultuur draagt bij aan de versterking van de sociale cohesie door de gedeelde beleving van cultuur en de gemeenschappelijke geschiedenis. Cultuur draagt ook bij aan de inhoudelijke doelstellingen zoals deze bij zorg & welzijn staan verwoord.

De gemeente zet in op een gevarieerd aanbod van de kunst- en cultuurbeoefening, het bevorderen van educatie en informatie, het bevorderen van een gevarieerd en toegankelijk film- musea- en theateraanbod, het bevorderen van de in stand houding van cultureel erfgoed, het faciliteren van diverse openbare evenementen, vieringen en gedenkdagen en het bijdragen aan de inclusieve samenleving.

4.1 Bevorderen van kunst- en cultuurbeoefening door amateurs

Amateurkunstenaars beoefenen kunst op niet-professionele basis. Verenigingen voor amateurkunst kunnen financiering aanvragen met als doel het stimuleren van deelname aan en ontwikkeling van amateurkunst op gebied van bijvoorbeeld muziek of toneel.

Beleidsdoel 1: Het bevorderen van de culturele ontplooiing van inwoners van Gooise Meren

De gemeente verstrekt financiële middelen voor een toegankelijk en breed aanbod van amateuristische kunstbeoefening.

4.2 Bevorderen van het professionele aanbod van kunst en cultuur

De gemeente Gooise Meren streeft naar een veelzijdig kunst- en cultuuraanbod. Naast financiering voor amateurkunst stelt de gemeente financiering beschikbaar voor professionele (podium)kunsten.

Beleidsdoel 1: Inwoners maken kennis met een gevarieerd en toegankelijk aanbod van professionele (podium)kunsten

Als uitgangspunt geldt de vraag en de diversiteit van doelgroepen in Gooise Meren. Van belang is de samenhang van het aanbod binnen Gooise Meren en de samenwerking met zowel de amateurkunstverenigingen als de professionele culturele partijen. De gemeente heeft hierin een faciliterende rol en ondersteunt niet het aanbod zelf maar de randvoorwaarden.

4.3 Aandacht voor het cultureel erfgoed

De gemeente hecht aan behoud, beheer en toegankelijk maken van het cultureel erfgoed en het culturele activiteiten aanbod in Gooise Meren. Daarbij is de educatieve functie van het cultureel erfgoed, inclusief vieringen en gedenkdagen, van grote waarde.

Beleidsdoel 1: Bevorderen van het culturele leven

De gemeente biedt gelegenheid voor het vieren of herdenken van (nationale) feestdagen, voor evenementen en voor activiteiten ten behoeve van de integratie van groepen met verschillende culturele achtergronden binnen Gooise Meren als ook binnen het verband met de zustersteden.

Beleidsdoel 2: In stand houden van cultureel/historisch erfgoed

De gemeente heeft aandacht voor cultureel/historisch erfgoed met ondersteuning van de in stand houding daarvan en met het bevorderen van kennis en belangstelling voor de cultuurhistorische waarde van ons erfgoed.

4.4 Informatievoorziening gericht op de culturele en maatschappelijke ontplooiing van inwoners

Gemeente Gooise Meren streeft naar de beschikbaarheid van toegankelijke informatie en informatiedragers voor haar inwoners. Daarbij gaat het om het ontsluiten van informatie en het bieden van toegang tot literatuur, lectuur, muziek en films en educatie. Ook vinden we het belangrijk dat inwoners de historie en het erfgoed van de kernen binnen Gooise Meren kunnen beleven aan de hand van een samenhangende en toegankelijke kenniscollectie en verhalen, aangevuld met (tijdelijke) expositie en tentoonstellingen.

Beleidsdoel 1: Het beschikbaar stellen van toegankelijke informatie en informatiedragers voor inwoners van Gooise Meren.

Deze doelstelling heeft betrekking op het bieden van toegang tot literatuur, lectuur, muziek, films en educatie en het beschikbaar stellen van historische kennis en educatie over gemeente Gooise Meren en haar omgeving.

4.5 Bevorderen toerisme

Gemeente Gooise Meren wil haar toeristische functie goed positioneren. Het onderhouden van contacten en het afstemmen van ontwikkelingen en activiteiten met lokale en (boven)regionale organisaties en ondernemers zijn daarbij essentieel.

Beleidsdoel 1: Het versterken van de toeristische functie van Gooise Meren.

1. De gemeente wil initiatieven stimuleren en faciliteren die een bijdrage leveren aan de versterking van de toeristisch/recreatieve functie van (kernen in) Gooise Meren.
2. De gemeente wil (jaarlijks terugkerende) evenementen in Gooise Meren stimuleren en faciliteren, die gericht zijn op kunst/cultuur, welzijn/sport en toerisme.

5 C Duurzaamheid

Het overkoepelend doel van de gemeente is om de landelijke klimaatdoelen te steunen om in 2050 helemaal duurzaam, klimaatneutraal en circulair te zijn. Een effectief duurzaamheidsbeleid vraagt om een integrale aanpak waarbij alle belanghebbenden, waaronder inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en overheden, samenwerken aan een duurzame toekomst. Daarom stimuleren we dat iedereen mee kan doen, werken we samen met lokale partijen en stimuleren we particuliere initiatieven.

Binnen dit integrale kader op het gebied van duurzaamheid werken we op zes belangrijke beleidsterreinen die bijdragen aan het hoofddoel:

- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Circulaire samenleving
- Voedseltransitie
- Mobiliteit

Deze pijlers hebben ieder weer eigen beleidsdoelen. Hieronder worden per pijler de beleidsdoelen aangegeven. Er wordt ook aangegeven of dit om een wettelijke verplichting gaat, of prioriteit is van het gemeentebestuur. Voor een aanvraag van financiering is het belangrijk om aan te geven aan welke beleidsdoelen wordt bijgedragen met de te subsidiëren activiteiten.

Duurzaamheid speelt ook een belangrijke rol in de Omgevingsvisie van Gemeente Gooise Meren. In de omgevingsvisie staat hoe we als gemeente keuzes maken in de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast geldt binnen het thema duurzaamheid voor alle plannen een inclusieve aanpak. Dit kan als overkoepelende doelstelling worden meegenomen.

5.1 Bevorderen biodiversiteit

De inzet op biodiversiteit is deels wettelijk verplicht en deels eigen keus middels vastgesteld beleid. De wettelijke verplichtingen staan in de Omgevingswet. Hierin staan regels voor de bescherming van natuurgebieden (o.a. Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland-gebieden), dieren en planten in Nederland. De eigen keus is vastgelegd in het Programma biodiversiteit.

5.1.1 We worden als groene gemeente nog groener en versterken onze groene en blauwe kwaliteiten

Een groene omgeving zorgt voor een beter welzijn voor de inwoners en is van belang voor het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress of wateroverlast. Meer groen draagt daarnaast ook bij aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit en ecologische structuren, zowel binnen als buiten de gemeente.

Beleidsdoel 1: Het versterken van groen in de gemeente en het versterken van onze groen / blauwe kwaliteiten

De gemeente verstrekt subsidie aan initiatieven die zorgen voor een toename van groen, onder de voorwaarde dat dit geen invasieve soorten betreft en met een voorkeur voor inheemse beplanting. Wanneer gebruikt wordt gemaakt van niet-inheemse beplanting moet dit onderbouwd worden in de subsidie aanvraag.

5.1.2 We streven naar een grote diversiteit aan ecosystemen en landschappen

Om soorten verder te beschermen en te versterken is het belangrijk om de leefomgeving -habitats- voor soorten te verbeteren. Zo zet de gemeente in op het verhogen van natuurwaarden en vergroten en verbinden van leefgebieden van planten- en diersoorten.

Beleidsdoel 1: Het verhogen van natuurwaarden en het verbinden (en daarmee vergroten) van leefgebieden van planten en dieren

De gemeente verstrekt subsidie aan initiatieven die bijdragen aan toename van leef-, verblijfs- en nestgelegenheden voor de in het Programma Biodiversiteit genoemde iconsoorten. Ook verleend de gemeente subsidie aan initiatieven die bijdragen aan het vergroten en/of verbinden van leefgebieden van planten- en diersoorten.

5.1.3 Inzet op recreatie in de natuur

Waar zich dat laat verenigen met de natuurfunctie willen we de (robuuste) natuur toegankelijk maken, daarbij gaan we uit van extensieve recreatievormen in balans met de natuur.

5.2 Versnellen energietransitie

De inzet op de energietransitie is wettelijk verankerd. We hebben de verplichting om beleid en uitvoering te ontwikkelen voor de energietransitie. Internationale en Europese afspraken zijn vertaald in de Nederlandse Klimaatwet, de Energiewet en de Wet collectieve warmte. Deze zijn verder uitgewerkt in de Regionale Energie Strategie, de lokale Transitievisie warmte en het Nationaal Isolatieprogramma. De aanpak binnen gemeente Gooise Meren is vastgesteld in de Beleidsnota Energietransitie (2025). Hierin staat de koers voor 2024-2030 met een doorkijk naar 2050.

De Gemeente Gooise Meren streeft ernaar om conform het Nederlandse Klimaatakkoord in 2050 aardgasvrij en klimaatneutraal te zijn. Dit betekent de overstap van een energiesysteem op fossiele brandstoffen naar een systeem dat hernieuwbare duurzame energiebronnen als zon, wind en warmte uit de bodem en water gebruikt. We werken aan deze transitie langs een aantal sporen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Onze focus ligt daarbij op de verduurzaming van de gebouwde omgeving, waar gemeenten een regierol vervullen. Daarnaast vervullen we een meer faciliterende rol waar het gaat om de opwek, het transport en de opslag van duurzame energie.

5.2.1 Energiebesparing: we zetten in op isolatie en reductie van de warmte- en elektriciteitsvraag.

Energie die we besparen hoeft niet te worden opgewekt. Daarom is dit een belangrijk doel en eerste stap in de energietransitie. Zowel voor bedrijven als voor inwoners betekent besparing door betere isolatie en efficiëntere apparaten dat er minder (duurzame) energie opgewekt moet worden en wordt de energierekening lager. Specifiek is er aandacht voor inwoners in (dreigende) energiearmoede; deze hebben het meeste baat bij besparende maatregelen.

5.2.2 De energie die we verbruiken, wekken we duurzaam op.

Hiervoor benutten we de potentie voor zon op grote daken, zon langs (spoor)wegen en zon op parkeerplaatsen, waarbij zorgvuldig aandacht is voor alle beschermingsregimes die gelden voor het landschap en de historische kernen.

5.2.3 Gebouwde omgeving in 2050 is voorzien van een duurzame, aardgasvrije vorm van verwarming.

Collectieve warmtenetten en warmtepompen spelen daarbij in onze gemeente een belangrijke rol. Buurt voor buurt werken we in de periode tot 2050 aan het aardgasvrij maken van de woningen in Gooise Meren. Hierbij kijken we ook wat de lokale mogelijke warmtebronnen zijn om te gebruiken.

5.2.4 Een toekomstbestendig energiesysteem waar vraag en aanbod in balans zijn.

We onderzoeken de mogelijkheden voor energieopslag via (buurt)batterijen en warmtebuffers, en hoe we de pieken op het elektriciteitsnet aan de invoer- en afnamekant kunnen beperken. We ondersteunen bij nieuwe vormen van lokaal energie delen, de ontwikkeling van nieuwe energiegemeenschappen die

lokaal energie opwekken, opslaan en gebruiken en we dragen bij aan het vergroten van lokale eigenaarschap in de energietransitie.

5.3 Klimaatadaptatie

De inzet op klimaatadaptatie is deels wettelijk verplicht en deels eigen keus middels vastgesteld beleid. De wettelijk verplicht om de openbare ruimte adaptief in te richten aan de veranderende wateromstandigheden staat in het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie. De eigen keus staat in onze omgevingsvisie en het Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026. Klimaatadaptatie gaat bijvoorbeeld over waterberging, maar ook het tegengaan van hittestress.

5.3.1 Alle straten, pleinen en parken zijn uiterlijk in 2050 volledig klimaatbestendig ingericht

Klimaatbestendig betekent vergroenen en minder verstenen. Dit zorgt voor een fijnere leefomgeving, maar ook voor een betere waterhuishouding, het beperken van hittestress en een bijdrage aan meer biodiversiteit. door regenwater in de bodem te brengen, en niet af te voeren, dragen wij bij aan de sponswerking van de bodem. Sponswerking draagt bij meer beschikbaarheid van schoon water in droge perioden en een betere waterkwaliteit. door de bovengrondse ruimte waar nodig slimmer in te richten, voorkomen wij schade en ernstige hinder bij hevige regenbuien. Als maatregelen bovengronds niet toereikend zijn, kijken wij of oplossingen ondergronds mogelijk zijn.

5.4 Circulaire samenleving

Gooise Meren wil een duurzame, leefbare en toekomstgerichte gemeente zijn voor haar inwoners en ondernemers. Daarbij hoort ook de overgang naar een circulaire samenleving. In een circulaire samenleving nemen we afscheid van het traditionele lineaire model van 'nemen, maken, gebruiken en weggooien', waarbij producten als afval eindigen. Een circulaire samenleving zet in op het sluiten van de kringloop. Producten en materialen worden hergebruikt, gerecycled en geüpgraded, zodat ze zo lang mogelijk (her)gebruikt worden. Door op een andere manier te produceren en materialen opnieuw te gebruiken hebben we minder nieuwe grondstoffen nodig, is er minder afval en neemt ook de uitstoot van CO2 af.

We kiezen bewust voor het woord samenleving in plaats van economie. Hiermee benadrukken we de grote rol van onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers in de overgang naar een circulaire samenleving. We hebben elkaar nodig om toe te werken naar een circulaire samenleving gericht op preventie, slimmer en duurzamer ontwerpen en het zo lang mogelijk (lokaal) (her)gebruiken van producten en materialen.

De gemeente zet in op initiatieven die anders omgaan met producten en materialen en inzetten op bewustwording en gedragsverandering.

5.4.1 Versterken aandacht voor en kennis van circulariteit bij onze ondernemers

We verstrekken financiële middelen voor activiteiten die bijdragen aan het vergroten van de kennis over circulariteit en de circulaire mogelijkheden in het MKB (midden- en kleinbedrijf) van Gooise Meren. Hierbij ligt de focus op bedrijven met 2 tot 100 werknemers.

5.4.2 Stimuleren circulaire (keten)projecten in de bouw in samenwerking met lokale bedrijven

We faciliteren initiatieven van ondernemers die de keten van een product of dienst in de bouw zo circulair mogelijk willen maken. Hierbij vinden wij het van belang dat de keten een zo lokaal mogelijk karakter heeft, bijvoorbeeld rond herkomst en hergebruik van bouwmaterialen. De gemeente heeft hierin een faciliterende rol door bijvoorbeeld middelen beschikbaar te stellen voor een procesondersteuner. We stellen geen middelen beschikbaar voor de ontwikkeling van circulaire producten en processen.

5.4.3 Ondersteunen van initiatieven uit onze samenleving die bijdragen aan de circulaire doelen van Gooise Meren

Het is van belang dat bottom-up initiatieven rond circulariteit ondersteunt worden. Daarom verstrekken we financiële middelen aan initiatiefnemers (van inwoners tot maatschappelijke organisaties en ondernemers) die met projecten en activiteiten bijdragen aan de doelen van de Beleidsnota 'Een circulaire samenleving, Beleid circulaire economie Gooise Meren 2025 – 2030'. Voorbeelden van projecten en activiteiten zijn: aandacht voor circulariteit in het basis- en voortgezet onderwijs, duurzame en circulaire activiteiten van Broedplaatsen, ondersteunen van activiteiten die delen van spullen en recycling mogelijk maken.

De keus om in te zetten op een circulaire samenleving is een eigen ambitie die voortvloeit uit de toenemende wet- en regelgeving waar ondernemers mee te maken krijgen. De beleidsdoelen staan in de Omgevingsvisie Gooise Meren, deel A, pag. 16 (2023) en in het in 2025 vastgestelde "Beleidsnota Een circulaire samenleving, beleid Circulaire Economie Gooise Meren, onze koers voor 2025 – 2030".

5.4.4 Afval dat wij produceren is in 2030 voor 50% en in 2050 100% recyclebaar, we hergebruiken alle grondstoffen / circulaire economie

We verstrekken financiële middelen aan projecten en activiteiten die hergebruik en reparatie stimuleren, waardoor verspilling van grondstoffen wordt voorkomen en de winning van nieuwe grondstoffen niet nodig is. Voorbeelden van projecten en activiteiten zijn: deel- en ruilinitiatieven, Repair Cafés en het omvormen van oude materialen tot nieuwe producten.

5.5 Voedseltransitie

Voedseltransitie, de verandering naar een circulair en toekomstbestendig voedselsysteem, is een van de 6 pijlers van het integrale duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Het is gebaseerd op circulaire economische principes en moet daarom worden gezien als onderdeel daarvan. In de Beleidsnota 'Voedseltransitie 2025-2050 Gooise Meren', die in juli 2025 is vastgesteld, en het bijbehorende uitvoeringsprogramma in ontwikkeling, wordt nader toegelicht hoe we met ons beleid en activiteiten samenwerken aan een duurzaam en gezond voedselsysteem voor onze inwoners en ondernemers.

De 4 focusgebieden binnen dit doel zijn:

- Circulaire en duurzame voedselproductie
- Gezonde en duurzame voedselkeuzes
- Duurzaam voedsel van dichtbij
- Voedselverspilling verminderen en hergebruik organische grondstoffen

5.5.1 Circulaire en duurzame voedselproductie

Een natuur inclusieve voedselproductie is duurzaam, circulair en versterkt natuur en biodiversiteit. Voorbeelden die hieronder kunnen vallen zijn natuurbeheer, waterberging, CO₂-absorptie en kunstmest-vrije melkveehouderij. Natuur inclusieve voedselproductie versterkt de biodiversiteit op en rond het boerenland en belast de natuur zo min mogelijk. Daarbij is het ontwikkelen van toekomstbestendige verdienmodellen, om de voedselproductie ook economisch vitaal te houden, een voorwaarde. Voorbeelden hiervan zijn sociale of recreatieve nevenactiviteiten.

5.5.2 Gezonde en duurzame voeding

Door een gezond en duurzaam voedingsaanbod te stimuleren, maken we het makkelijker voor inwoners om hier ook voor te kiezen. Een gezond gewicht en gevarieerd eetpatroon bevordert de gezondheid door middel van de preventie van leefstijl gerelateerde ziekten, zoals diabetes en hart – en vaatziekten. Voorbeelden van stimulatie van gezonde voeding zijn het voedselaanbod van publieke organisaties meer in lijn te brengen met de adviezen van het Voedingscentrum, de bewustwording van voedselkeuzes bij kinderen te vergroten en het ongezonde voedselaanbod in het straatbeeld te verminderen.

5.5.3 Duurzaam voedsel van dichtbij

Het verkorten van de voedselketen, waarbij geen of zo min mogelijk schakels zijn tussen de voedselproducent en consument, verhoogt de duurzaamheid. Voedsel gaat bijvoorbeeld rechtstreeks van de boer naar de consument, via een webshop, boerderijwinkel, zelf oogst pluktuin of kraam langs de weg. Ook het stimuleren van meer eetbaar groen in de openbare ruimte is een voorbeeld van lokaal duurzaam voedsel stimuleren.

5.5.4 Terugdringen van voedselverspilling en optimaal benutten van reststromen

Door bewustwording te creëren, circulaire initiatieven te bevorderen en samenwerking aan te gaan met regionale partners, kan voedselverspilling worden verminderd en organische reststromen op een hoogwaardige manier worden verwerkt.

5.6 Mobiliteit

De keus om in te zetten op (duurzame) mobiliteit is vastgelegd in de Mobiliteits- en parkeervisie Gooise Meren 2040. Dit is deels een doorvertaling van landelijk beleid (Mobiliteitsvisie 2050, Nationale Agenda Laadpalen) en de gezamenlijke ambities die we hebben in de regio op het gebied van bereikbaarheid. Bijna een kwart van de CO₂-uitstoot in Nederland is afkomstig van mobiliteit. Voor het terugdringen van deze uitstoot is het gebruik van duurzamere vormen van vervoer nodig. We zijn in transitie naar een ander mobiliteitssysteem dat doelen verenigt voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Onze inzet is om vanuit een gezamenlijke ambitie ruimte te geven aan innovaties op weg naar duurzame mobiliteit.

Mobiliteit is onderdeel van het duurzaamheidskader maar verleent (nog) geen gemeentelijke subsidies aan inwoners/organisaties. Om deze reden zijn de mobiliteitsdoelen niet opgenomen in dit kader. Er zijn wel provinciale en landelijke subsidies beschikbaar ter bevordering van duurzame mobiliteit.

6 Wegingskader

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een goede afweging van de te financieren activiteiten. Daarom noemen wij kernwaarden waaraan activiteiten van organisaties moeten voldoen om voor financiering in aanmerking te komen. Voor organisaties bieden we daarmee handvatten voor de invulling van hun activiteiten en de (verantwoordings)informatie die zij daarover verstrekken.

De gemeente Gooise Meren maakt onderscheid in haar Wegingskader door aan de kernwaarden doeltreffendheid, toegankelijkheid, behoefte centraal en samenwerking een zwaarder gewicht toe te kennen. Voor een weging van kernwaarden wordt gebruik gemaakt van een scoringsmatrix.

6.1 Kernwaarden

6.1.1 Doeltreffendheid

Ons uitgangspunt is dat in beginsel financiering wordt verstrekt voor activiteiten die binnen de gemeente Gooise Meren worden uitgevoerd of waarvan in hoge mate de inwoners van de gemeente Gooise Meren voordeel hebben. Daarbij gaat het om de vraag of de activiteiten voldoende bijdragen aan de beleidsdoelen die we hebben vastgesteld en de gewenste maatschappelijke effecten. Dit noemen we doeltreffendheid. Welke doelen we nastreven en wat we daarbij van organisaties verwachten zijn beschreven in het Inhoudelijke kader.

6.1.2 Toegankelijkheid

De gemeente hecht sterk aan een toegankelijk aanbod van activiteiten en voorzieningen. Hierbij gaat het om de vraag hoe open een organisatie is naar de samenleving en de buurt. We verwachten dat organisaties interactie zoeken met de buurt en voldoende bekendheid geven aan de activiteiten. Daarbij is het van belang dat organisaties open staan voor inwoners met een beperking en voor kwetsbare groepen. Het uitgangspunt is dat deze groepen inwoners zo veel mogelijk in staat worden gesteld om deel te nemen aan het reguliere aanbod van activiteiten en voorzieningen.

6.1.3 Behoefte centraal

De gemeente hecht grote waarde aan een aanbod dat aantoonbaar aansluit bij de vraag vanuit de samenleving. Het doel is dat zoveel mogelijk inwoners kunnen participeren en meedoen op de door hen gewenste wijze. Om vraaggericht te denken is veelal een omslag in de denkwijze van organisaties nodig. Het gaat niet alleen om de vraag van de eigen leden of doelgroep maar ook om een bredere oriëntatie op de vraag vanuit de samenleving. Dit vraagt van organisaties om regelmatig kritisch te kijken naar het eigen aanbod en om de vraag actief op te halen.

6.1.4 Samenwerking

De activiteiten waarvoor financiering wordt verleend staan over het algemeen niet op zichzelf. Zij zijn onderdeel van een sociale structuur, van een buurt, vanuit cultuur of sport, of vanuit welzijnswerk, etc. We verwachten dat de activiteiten bijdragen aan meer betrokkenheid van inwoners bij de samenleving. Van organisaties wordt gevraagd om open te staan voor andere organisaties met dezelfde doelen, open te staan voor nieuwe (inwoner)initiatieven, en zo mogelijk verbindingen te leggen. Samenwerking schept kansen voor nieuwe initiatieven en verlaagt drempels voor de inwoners om deel te nemen aan activiteiten.

6.1.5 Doelmatigheid

Een belangrijke voorwaarde voor financiering is dat de activiteit doelmatig is. Daarbij gaat het om de vraag of het bedrag aanvaardbaar is ten opzichte van wat daarmee bereikt wordt en of de budgetten efficiënt worden ingezet. We verwachten dat organisaties een inzichtelijke en logische kostprijsofbouw van de activiteiten leveren. Verder hebben we oog voor de prijs- kwaliteitsverhouding. Onderwerpen die hierbij ook een rol spelen zijn bijvoorbeeld de omvang van de doelgroep die met de activiteiten wordt bereikt, de bezettingsgraad en multifunctioneel gebruik van een accommodatie of een mogelijke overlap met andere activiteiten.

6.1.6 (Financiële) draagkracht

Bij het verstrekken van financiële middelen gaan wij uit van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en organisaties. Financiering wordt alleen verleend als dit door de gemeente noodzakelijk wordt geacht en de overige mogelijkheden voor het verkrijgen van inkomsten voldoende zijn benut. Het verstrekken van financiële middelen vormt zo het sluitstuk. We verwachten van organisaties dat zij hun draagkracht maximaal benutten door zich voldoende in te spannen om inkomsten te werven uit deelnemersbijdragen, contributie, entreprijzen, fondsen, donaties sponsoring, et cetera. Het eigen vermogen, maar ook bijvoorbeeld middelen die via gelieerde organisaties beschikbaar kunnen worden gemaakt, maken deel uit van de beoordeling van de financiële aanvraag.

6.1.7 Vernieuwing

Van organisaties wordt verwacht dat zij hun aanbod regelmatig evalueren zodat het blijft voldoen aan de behoefte van de doelgroep en aansluit bij de doelen van de gemeente. Ook is het belangrijk dat organisaties oog houden voor veranderingen in de vraag in de samenleving. Nieuwe innovatieve projecten die een vliegwiel vormen naar verbeteringen in de samenleving kunnen ter stimulering worden ondersteund met eenmalige financiering.

6.1.8 Duurzaamheid

De gemeente streeft naar een duurzame gemeente waar inwoners, organisaties en bedrijven zich kunnen ontplooien, met zo min mogelijk afwenteling van negatieve gevolgen op andere mensen, andere regio's en andere generaties. Deze visie rust op vier pijlers: Een duurzame gemeente Gooise Meren is klimaatbewust, heeft een vitale samenleving, een gezonde leefomgeving en duurzame bedrijvigheid. In de gemeentelijke visie op duurzaamheid past ook dat met organisaties afspraken worden gemaakt op het gebied van Social Return om maatschappelijke meerwaarde te creëren. We vinden het belangrijk dat organisaties oog hebben voor een duurzaam resultaat van hun activiteiten voor de samenleving, en voor de continuïteit van de organisatie. Een voorbeeld daarvan is het realiseren van nieuwe aanwas voor de organisatie.

6.2 Scoringsmatrix

Bij de beoordeling van de aanvraag wordt naast een toetsing van de in hoofdstuk 2 genoemde doelstellingen waar de financieringsaanvraag zich op richt een afweging gemaakt op basis van de kernwaarden waaraan activiteiten moeten voldoen om voor financiering in aanmerking te komen.

De gemeente Gooise Meren wil tot uitdrukking laten komen dat zij de aanwezigheid van kernwaarden in meer of mindere mate weegt. Daarbij worden aan kernwaarden een verschillend gewicht toegekend en vervolgens gescoord m.b.v. een matrix. De gewichtsverdeling is op basis van de uitkomsten van de consultatieronden met ervaringsdeskundigen tot stand gekomen. Het advies was om de volgende waarden prioriteit te geven: doeltreffendheid – toegankelijkheid – behoefte centraal – samenwerking.

Het wegingskader kan op twee manieren gebruikt worden:

- Bij meer aanvragen dan beschikbare middelen kan het gebruikt worden om een prioriteitsvolgorde aan te brengen in de aangevraagde financiering
- Aanvragen die laag scoren op de kernwaarden worden nog eens extra tegen het licht gehouden en met de aanvragers wordt besproken hoe de kernwaarden wel gerealiseerd kunnen worden.

7 Instrumentarium

De gemeente Gooise Meren financiert uitsluitend activiteiten die bijdragen aan het bereiken van de maatschappelijke effecten en beleidsdoelen van het gemeentelijk beleid. Zij maakt hierbij gebruik van verschillende vormen van financiering. Zo kan de gemeente een opdracht verstrekken (inkoop), zelf voorzieningen realiseren, financiële bijdragen verstrekken en subsidies verlenen.

Het uitgangspunt is het bieden van flexibiliteit en maatwerk, gericht op de specifieke situatie en mogelijkheden. Vanuit de huidige praktijk waarin welzijn, zorg, kunst, cultuur, toerisme en duurzaamheid veelal worden bekostigd met subsidies, kunnen ontwikkelingen plaatsvinden naar vormen van inkoop. Ook kunnen initiatieven worden ondersteund middels garanties of leningen. Afhankelijk van (inwoner) initiatieven ontstaat ook ruimte om via subsidiëren of inkoop aan te sluiten op ontwikkelingen bij 'Right tot Challenge' of 'Crowdfunding'.

7.1 Subsidie

Onder subsidie wordt ingevolge artikel 4:21 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht verstaan: (1) de aanspraak op financiële middelen, (2) door de gemeente verstrekt, (3) met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, (4) anders dan als betaling voor aan de gemeente geleverde goederen of diensten. Bij subsidie dient de aanvrager een aanvraag in, en geeft daarin de aard en omvang van de activiteiten aan.

Subsidies kunnen worden verstrekt op grond van de Algemene Subsidie Verordening. Bij het verstrekken van subsidies onderscheidt Gooise Meren eenmalige en meerjarige subsidies. Daarnaast zijn er andere eisen afhankelijk van de omvang van de subsidie. Waarbij als uitgangspunt geldt: hoe lager de subsidie, hoe eenvoudiger de procedure voor de subsidieaanvraag en de verantwoording. We onderscheiden hierbij twee categorieën: subsidies minder dan € 25.000 en meer dan € 25.000.

7.1.1 Eenmalige subsidie

Dit zijn subsidies:

- a. die voor het eerst worden aangevraagd;
- b. incidentele projecten;
- c. activiteiten die niet regelmatig terugkeren;
- d. en die voor een van tevoren bepaalde periode voor maximaal vier jaar aaneensluitend kunnen worden verstrekt.

7.1.2 (Meer)Jaarlijkse subsidie

Dit betreft herhaalde subsidiering. Het gaat om een subsidie die per (boek)jaar of voor een bepaald aantal boekjaren aan een instelling wordt verstrekt.

7.1.3 Subsidies boven € 25.000

Bij subsidies in de categorie minder dan € 25.000 hanteren we de werkwijze “verlenen is vaststellen”. Indien daar aanleiding toe is kan ook uitgegaan worden van de splitsing tussen verlenen (is bevoorschotting) en vaststelling (is toekenning) . In de aanvraag wordt aangegeven aan welke gemeentelijke beleidsdoelstellingen via welke activiteiten wordt bijgedragen. Bij het indienen van een nieuwe aanvraag wordt kort inhoudelijk verantwoord waar de vorige subsidie aan besteed is. Steekproefsgewijs worden jaarlijks een aantal subsidieverstrekingen gecontroleerd, of de subsidies zijn besteed aan de doelen waarvoor zij zijn verstrekt.

7.1.4 Subsidies boven € 25.000

Bij subsidies in de categorie meer dan € 25.000 hanteren we bij de subsidieverlening en subsidievaststelling gescheiden procedures. In de aanvraag wordt aangegeven aan welke gemeentelijke beleidsdoelstellingen via welke activiteiten wordt bijgedragen. Er worden meetbare prestaties of resultaten afgesproken. Er vindt een inhoudelijke- en financiële verantwoording plaats. De financiële verantwoording wordt ingediend vergezeld van een accountantsverklaring.

7.2 Inkoop

Bij inkoop beschrijft en vraagt de gemeente de goederen of diensten. Er is sprake van inkoop (een commerciële transactie) als de goederen en diensten direct worden geleverd aan de gemeente of in opdracht van de gemeente, en de betaling voor die goederen of diensten is afgestemd op de waarde daarvan in het economische verkeer. Bij een commerciële transactie is het Burgerlijk Wetboek van toepassing, en niet de Algemene wet bestuursrecht.

Bij inkoop van goederen en diensten is naast het beleidskader ook het Inkoopbeleid 2022 Regiogemeenten Gooi- en Vechtstreek van toepassing.

7.3 Garanties en Leningen

Op grond van de “Financiële Verordening Gooise Meren 2023” Artikel 7 kan de gemeente leningen, waarborgen en garanties verstrekken. Wanneer deze de € 100.000 overstijgen heeft het college een informatieplicht vooraf aan de raad en neemt pas een besluit, nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Inzet van cumulerende financiële instrumenten (een combinatie van subsidies, leningen, garanties en overeenkomsten) vindt niet plaats, tenzij daarvoor volgens de gemeenteraad gegronde redenen zijn aangevoerd.

7.4 Vernieuwende instrumenten

De gemeente Gooise Meren zet naast de bovengenoemde vormen vernieuwende financieringsinstrumenten in welke mogelijkheden bieden om experimenten uit te voeren, samenwerkingen tot stand te brengen en om sneller en directer initiatieven uit de samenleving te ondersteunen. Een aantal van deze instrumenten staat vervolgens beschreven. Op basis van ervaringen kan na een experiment er voor worden gekozen om een instrument verder uit te werken en breder in te zetten.

7.4.1 Subsidie: bestuurlijk subsidiëren

Om meer ruimte te kunnen bieden aan experimenten en initiatief is, in analogie met bestuurlijk aanbesteden, bestuurlijk subsidiëren ontstaan. Hierbij kunnen subsidies verleend worden voor het proces en de doelstellingen van de beoogde activiteiten, zonder vooraf prestatie- of output afspraken te maken. Bij bestuurlijk subsidiëren kan het initiatief uit de maatschappij starten. Ook is het mogelijk dat de gemeente het initiatief neemt en een oproep doet om voorstellen in te dienen om specifieke maatschappelijke knelpunten op te lossen of om bepaalde resultaten en nieuw aanbod te ontwikkelen.

7.4.2 Subsidie of inkoop: right to Challenge

De WMO biedt de mogelijkheid van 'Right to Challenge', een stap verder dan het bestuurlijk subsidiëren. Dit 'recht om uit te dagen', staat voor de mogelijkheid dat (georganiseerde) bewoners taken van gemeenten kunnen overnemen als zij denken dat zij het beter, goedkoper of passender kunnen uitvoeren dan de gemeente of gesubsidieerde organisaties of door gemeente ingekochte diensten. De bewoners nemen dan het initiatief en nemen ook de rol van opdrachtgever en uitvoerder op zich. De gemeente kan aangeven welke beleidsterreinen of soorten voorzieningen opengesteld worden voor 'Right to Challenge' en bewoners oproepen om hiervoor met betere ideeën en oplossingen te komen. De bewoners krijgen de mogelijkheid om de gemeentelijke taak over te nemen en te laten zien dat zij het beter of goedkoper kunnen realiseren.

7.4.3 Financiering: crowdfunding

Een nieuwe vorm van financiering van maatschappelijke initiatieven is 'crowdfunding'; een methode waarbij mensen die geld nodig hebben voor hun activiteit of een plan willen uitvoeren, andere mensen vragen om bij te dragen aan het initiatief als ze dat ondersteunen. Gemeenten, bedrijven of overheden kunnen daar ook aan bijdragen en doen dat door bijvoorbeeld toe te zeggen om het bedrag wat verzameld wordt te verdubbelen of om bij aanvang een bedrag toe te zeggen om daarmee andere partijen te stimuleren ook bij te dragen.

7.4.4 Financiering: donaties c.q. stimulering burger initiatieven

Het betreft hier eenmalige vereenvoudigde financiële verstrekkingen van €500 voor het opstarten van nieuwe burgerinitiatieven welke bijdragen aan de stimulering van sociale ontmoeting en sociale activiteiten. De gemeente toetst deze aanvragen marginaal m.b.v. de beleidsdoelstellingen in het inhoudelijk kader. De toekenning is niet voor beroep vatbaar.

7.5 Leveringsvoorwaarde: Social Return of Investment (SROI)

Er wordt bij het verstrekken van subsidies aansluiting gezocht op reeds bestaand SROI-beleid bij gemeentelijke inkoop en aanbesteding. Daarbij wordt gewerkt met het 'bouwblokkenmodel'. Dit betekent dat er een SROI verplichting opgelegd kan worden aan subsidieontvangers, wanneer de looncomponent in de subsidie meer dan € 200.000 bedraagt.

SROI is het maken van afspraken door een opdrachtgever met een opdrachtnemer over het leveren van een maatschappelijke bijdrage, als onderdeel van de opdracht voor levering van diensten of goederen. Deze sociale/maatschappelijke bijdrage bestaat uit het inzetten van een bepaald aantal of percentage personen uit (potentieel) kwetsbare groepen bij het vervullen van de opdracht.

Het doel van SROI is niet alleen om zoveel mogelijk mensen die zonder re-integratiesteun niet of moeilijk aan het werk komen, aan werk of werkervaring te helpen, maar er kan ook gedacht worden aan mensen die recent werkloos geworden zijn, aan leerlingen die een BBL-plek nodig hebben om hun opleiding of te ronden of aan activiteiten in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het kan hierbij gaan om vacatures, leerbanen, maatschappelijke activiteiten of opdrachten bij het Werkbedrijf).